

بسمه تعالی

مطالعه شاخص‌های چندگانه سلامت و جمعیت

در جمهوری اسلامی ایران - ۱۳۸۹

IrMIDHS

I.R. Iran Multiple Indicator Demographic and Health Survey 2010

بسته آموزشی (استانی / دانشگاهی)

Training Package (Provincial)

موسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران

معاونت بهداشت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

شورای سیاستگذاری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

با مشارکت و همکاری:

معاونت توسعه مدیریت و منابع و معاونت درمان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور و شبکه‌های بهداشت و درمان، روابط بین الملل وزارت بهداشت، دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران، مرکز آمار ایران، صندوق کودکان ملل متحد، صندوق جمعیت ملل متحد، سازمان بهداشت جهانی، سازمان ثبت احوال کشور و جمعی از صاحب نظران دانشگاهی

تهران، خیابان ایتالیا، نرسیده به خیابان قدس، شماره ۷۸، موسسه ملی تحقیقات سلامت، صندوق پستی: ۷۷۱۴-۱۴۱۵۵، تلفن: ۳-۸۸۹۹۱۱۰۲ داخلی ۱۳۳

دورنما: ۸۸۹۹۱۱۱۳ و پست الکترونیکی: nihr_midhs@tums.ac.ir و وب سایت: <http://nihr.tums.ac.ir>

مقدمه	۲
هدف کارگاه.....	۷
گروه های مخاطب.....	۷
تعداد افراد شرکت کننده	۷
تعداد نوبت برگزاری.....	۸
مکان کارگاه.....	۸
مدت کارگاه.....	۸
زمان کارگاه.....	۸
فضای فیزیکی	۸
امکانات و تدارکات برای پذیرایی.....	۸
لوازم و تجهیزات مورد لزوم.....	۹
جزئیات عناوین آموزش، ارائه کننده، زمان بندی و نحوه ارائه در دوره آموزشی.....	۱۰
نمونه پیشنهادی برنامه کارگاه آموزشی	۱۲
تضمین کیفیت آموزش.....	۱۹
- نیروی انسانی مطالعه.....	۱۹
- محتوای آموزش.....	۲۱
- مدت دوره و روش های آموزش.....	۲۲
- ارزشیابی آموزش.....	۲۳
نمونه دعوتنامه شرکت در کارگاه آموزشی.....	۲۵
فرم صورتجلسه کارگاه های آموزشی برگزار شده در دانشگاه/ استان.....	۲۶
فرم های ارزشیابی گزارش دوره آموزشی.....	۳۵

مقدمه درباره مطالعه

تامین سلامت و افزایش طول عمر با کیفیت از دیر باز مورد توجه بشر بوده و دولت‌ها تلاش می‌کنند تا شرایطی را فراهم نمایند تا مردم از زندگی سالمی بهره‌مند شوند. در طی دهه‌های اخیر به خصوص بعد از جنگ جهانی دوم، با شکل‌گیری نظام‌های سلامت و استفاده از راهبرد مراقبت‌های اولیه بهداشتی، پیشرفت‌های چشمگیری در وضعیت سلامت مردم به دست آمده است. از جمله این دستاوردها می‌توان به ریشه‌کنی بیماری‌های واگیر مثل آبله، فلج اطفال، کاهش مرگ و میر کودکان و مادران اشاره نمود، ولی نظام‌های سلامت هنوز با چالش‌های متعددی مواجه هستند از جمله دگرگونی سیمای سلامت و افزایش بیماری‌های غیر واگیر و بیماری‌های نوپدید بحران‌های اقتصادی و کمبود منابع، نظام‌های سلامت را نیز تحت تاثیر قرار داده‌اند و با دستیابی به تکنولوژی‌های مدرن پزشکی نیز سالانه هزینه زیادی به نظام‌های سلامت و مردم تحمیل می‌کنند. بنابر این، برنامه‌ریزان نظام‌های سلامت برای تخصیص منابع محدود باید مشکلات سلامت مردم را بر اساس اطلاعات با اعتبار و شواهد علمی اولویت‌بندی کنند.

همچنین یکی از مشکلات کنونی در خصوص سلامت عمومی که دغدغه سیاستگذاران نظام‌های سلامت شده است، نابرابری‌های موجود در وضعیت سلامت مردم است. اگر چه سطح کلی سلامت مردم در جوامع مختلف افزایش یافته ولی هنوز بسیاری از جوامع از نابرابری سلامت و دسترسی به خدمات سلامتی (از بعد اقتصادی، فرهنگی و جغرافیایی) رنج می‌برند. علت بسیاری از این نابرابری‌ها در سلامت، عوامل اجتماعی هستند که کنترل آنها در خارج از حیطه اختیارات نظام‌های سلامت کشور هاست. عواملی از قبیل بی‌سوادی، کمبود درآمد خانوارها به دلیل توزیع ناعادلانه ثروت، نداشتن آگاهی و شیوه‌های نادرست زندگی و تعلق به طبقات پایین اجتماعی، از جمله عواملی هستند که در بر سلامت مردم تاثیرگذارند که شاید تا کنون کمتر به آن پرداخته شده است و نادیده گرفتن آنها باعث عدم تحقق اهداف سلامتی و برقراری عدالت در سلامت خواهد شد.

در حقیقت، به علت اینکه مشکلات سلامت مردم که روز به روز پیچیده‌تر می‌شوند شناخته و اندازه‌گیری شوند، لازم است که اطلاعات و آمار با اعتماد و با کیفیتی در خصوص ابعاد مختلف سلامت (و برخی از عوامل تاثیرگذار) تولید شوند تا در مراحل مختلف برنامه‌ریزی و سیاستگذاری برای بهبود وضعیت سلامت جامعه مورد استفاده قرار می‌گیرند. از جمله این مراحل می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

تصمیم‌گیری و سیاستگذاری و اولویت‌بندی مشکلات سلامت که مبتنی بر شواهد و آمار و اطلاعات باشد.

- محاسبه میزان اثر بخشی و کارایی برنامه های سلامت
- پایش میزان تحقق اهداف هر یک از مداخلات سلامت و برنامه های سلامت
- طراحی های مجدد برنامه های سلامت و بازنگری آنها

با توجه به ضعف هایی که در نظام های اطلاعات جاری سلامت کشور ها (به خصوص کشور های جهان سوم) وجود دارد، از سال ۱۹۸۴ برای جمع آوری اطلاعات با اعتبار و اعتماد در کشور های در حال توسعه بررسی های جمعیت و سلامت انجام شد. این بررسی ها در حدود ۵۰ کشور دنیا در مقاطع مختلفی با حمایت های مالی و فنی^۱ USAIDS انجام شده است. در ایران نیز بررسی سلامت و جمعیت با استفاده از ظرفیت ها و پتانسیل علمی و اجرایی کشورمان در سال ۱۳۷۹ اجرا شد و اطلاعات آن در سیاستگذاری های مختلفی مورد استفاده قرار گرفت (۵۶). ضمناً تحقیقات و مقالات علمی متعددی با استفاده از داده های این بررسی تولید گردید (۷). در شرایط فعلی که نزدیک به ۱۰ سال از بررسی قبلی می گذرد، ضرورت انجام مطالعه از سوی بسیاری از صاحب نظران مورد تاکید قرار گرفته است. از طرفی، شرایط خاص کنونی کشورمان از جمله شروع برنامه توسعه فرهنگی و اقتصادی ۵ سال پنجم، اجرای برنامه پزشک خانواده در شهر ها و توجه ویژه به طراحی مداخلاتی برای کاهش های بی عدالتی در سلامت، اجرای این بررسی و تولید اطلاعات با کیفیت بر اساس آن را دو چندان می کند. همچنین محاسبه شاخص های اهداف توسعه هزاره (MDGs)^۲ از تعهدات بین المللی کشور مان است که عمده شاخص های آن بر اساس این بررسی قابل تولید و گزارش خواهد شد. بنابراین، داده های با اعتبار و اعتماد حاصل از این بررسی در زمینه ویژگی های اجتماعی و اقتصادی خانوار، مرگ و میر، باروری، پوشش خدمات سلامت کودکان و زنان و میزان دانش مردم در زمینه بیمار های مهم از جمله ایدز می تواند برای چند سال مورد استفاده بخش های مختلف کشور از جمله سیاستگذاران سلامت در سطح ملی و یا استانی قرار گیرد. بر همین اساس، معاونت سلامت سابق و به تبع آن معاونت بهداشتی حاضر، بنا بر رسالت سازمانی خود اجرای این بررسی را به عنوان یکی از اولویتهای خود در برنامه جاری خود قرار داده است تا با استفاده از همه ظرفیت های علمی و اجرایی کشور آن را به شیوه مناسب اجرا نماید. از آنجایی که چنین طرحی با گستردگی زیاد نیازمند فرایند های متعددی علمی و اجرایی است، بر اساس تفاهم نامه ای مقرر شد تا کلیه مراحل طراحی و اجرای بررسی از طریق موسسه ملی تحقیقات سلامت انجام شود. همچنین برخلاف رویه رایج در انجام بسیاری از بررسی های ملی تصمیم گرفته شد تا طراحی بررسی بر اساس فرایند ها استاندارد علمی براساس برنامه زمانبندی مشخص در مرحله اول بررسی

¹ The US Agency for International Development

² Millennium Development Goals

در قالب یک طرح پیشنهادی تهیه گردد. در این فاز، کلیه مراحل و الزامات مورد نیاز طراحی مطالعه بر اساس پروتکل های مشخص تهیه و تدوین گردید. همچنین در این فاز، مرحله آزمایشی بررسی نیز اجرا و نتایج آن برای طراحی های دقیق پرسشنامه و سایر ابزارهای مورد نیاز بررسی، مثل دستورالعمل پرسشنامه، نمونه گیری، تضمین کیفیت داده ها و آموزش های مورد نیاز افراد درگیر طرح مورد استفاده قرار گرفت.

علاوه بر مطالعات DHS، برای محاسبه شاخص های سلامت و جمعیت در سطح دنیا بررسی های استاندارد دیگری (با برخی تفاوتها) طراحی شده اند که MICS^۳ نمونه شناخته شده ای از این نوع مطالعات است. بررسی MICS به وسیله صندوق کودکان سازمان ملل متحد از سال ۱۹۹۶ در ۳ مرحله در بیش از ۵۰ کشور دنیا اجرا شده است که جمهوری اسلامی ایران نیز این بررسی را در سال ۱۹۹۶ اجرا کرده است. با توجه به اینکه در طراحی جدید بررسی MICS تلاش شده است تا شاخص های و ابزار آن با بررسی DHS همخوانی داشته باشد و از طرفی این بررسی مورد حمایت فنی یونیسف قرار دارد. لذا به کار گیری همزمان ابزار و روش های بررسی MICS و DHS بر قابلیت کاربرد این مطالعه در کشور مان خواهد افزود و سیاستگذاران کشور را در اعلام شاخص های بین المللی مثل شاخص های اهداف توسعه هزار (MDGs) کمک خواهد نمود. بنابر این در طراحی این بررسی تلاش است تا ابزار ارایه شده در بررسی MICS^۴ نیز مورد استفاده قرار گیرد.

در این بررسی تمامی داده ها به روش مصاحبه (توسط افراد آموزش دیده) با افراد خانوار جمع آوری خواهد شد و اندازه گیری تنها برای شاخص های تن سنجی انجام می شود.

برای جمع آوری اطلاعات در این بررسی از چند ابزار زیر استفاده خواهد شد:

۱. پرسشنامه خانوار (Household Questionnaires)

۲. پرسشنامه زنان (Women's Questionnaire)

۳. پرسشنامه کودکان زیر ۵ سال (Questionnaire for children under five)

در این مطالعه از تعاریف و چارچوب های مرکز آمار ایران استفاده خواهد شد تا امکان مقایسه با نتایج به دست آمده با سرشماری نفوس و مسکن فراهم شود. چارچوب آماری در نقاط شهری و روستایی هر استان، فهرست کلیه خانوارهای معمولی ساکن مشتمل بر آدرس جغرافیایی آنها (آدرس پستی) است که از سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۸۵ به دست

³ Multiple Indicators Cluster Survey

می آید. با توجه به گذشت بیش از ۴ سال از انجام سرشماری سال ۱۳۸۵، برای به هنگام کردن چارچوب نمونه گیری، قبل از شروع مطالعه، از خانوارهای خوشه های منتخب فهرست برداری خواهد شد.

اهداف اختصاصی طرح :

- محاسبه شاخصهای اجتماعی و اقتصادی جمعیت ایران شامل:
 - محاسبه شاخص های ترکیب سنی و جنسی جمعیت
 - محاسبه شاخص های وضعیت تاهل و تغییرات سن ازدواج
 - محاسبه شاخص های وضعیت سواد و راهیابی افراد ۵ سال و بیشتر به مدرسه
 - محاسبه شاخص های وضعیت کنونی تحصیل افراد بین ۵ تا ۲۴ ساله
 - محاسبه شاخص های پوشش بیمه افراد خانوار
 - محاسبه وضعیت اشتغال افراد ۱۵ ساله و بالاتر

- محاسبه شاخص های رفاهی، بهداشت محیط و دارایی های خانوار شامل^۴
 - محاسبه میزان دسترسی به آب آشامیدنی سالم، توالت بهداشتی
 - محاسبه شاخص های دارایی خانوار از قبیل استفاده از وسایل وامکانات رفاهی
 - محاسبه شاخص های وضعیت واحد مسکونی خانوارهای مورد مطالعه
 - محاسبه شاخص های فعالیت اقتصادی خانوار در درون واحد مسکونی

- محاسبه شاخص های حوادث، معلولیت و مرگ و میر در خانوار
 - محاسبه میزان بروز حوادث
 - محاسبه میزان بروز معلولیت
 - محاسبه میزان های مرگ و میر بزرگسالان

- محاسبه شاخص های سلامت کودکان
 - محاسبه میزان های مرگ کودکان زیر یک ماه
 - محاسبه میزان های مرگ کودکان زیر یک سال
 - محاسبه میزان های مرگ کودکان زیر پنج سال
 - محاسبه میزان مرده زایی
 - محاسبه میزان نسبی از کودکان صفر تا ۱۵ ساله که حداقل از یکی از والدین یا هر دو محروم اند و دلایل آن

^۴ برای عمده این شاخصها در حال حاضر تخمین خوبی در کشور وجود دارد. محاسبه این شاخصها در این مطالعه در نشان دادن توانمندی کشور در فهرستهای بین المللی شاخص ها کمک کننده خواهد بود

- محاسبه درصد کودکان زیر ۵ سالی که در دو هفته اخیر مبتلا به اسهال یا عفونت های تنفسی یا سایر مشکلات همراه (بر اساس پروتکل مانا) بوده اند
- محاسبه چگونگی مراقبت کودکان مبتلا به اسهال یا ARI
- محاسبه درصد استفاده از مایع درمانی خوراکی در کودکان مبتلا به اسهال
- محاسبه محل و نوع اقدامات درمانی انجام شده برای کودکان بیمار مبتلا به اسهال یا ARI
- محاسبه احتمال تداوم شیر دهی تا ۲۴ ماهگی، فاصله شروع شیردهی به نوزاد با زایمان، درصد کودکان محروم از شیر مادر
- محاسبه وضعیت تغذیه انحصاری با شیر مادر تا شش ماهگی
- محاسبه وضعیت تغذیه کودکان زیر یک سال از نظر مصرف داروهای ویتامینی، شیر خشک و شیر دام
- محاسبه درصد خانوارهایی که کودکان زیر ۵ ساله آنها در معرض دود سیگار قرار دارند
- محاسبه شاخص رشد و تکامل کودکان زیر ۵ ساله
- محاسبه شاخص تربیت کودکان زیر ۵ ساله
- محاسبه شاخص کار کودکان

● محاسبه شاخص های سلامت زنان و مادران

- محاسبه میزان های مولید باروری عمومی، باروری کلی و باروری اختصاصی سنی
- محاسبه وضعیت مراقبت دوران بارداری و پوشش واکسیناسیون کزاز در زنان
- محاسبه توزیع نوع زایمان، محل زایمان و فرد کمک کننده برای انجام زایمان
- محاسبه درصد زایمان های پر خطر ۲ سال اخیر
- محاسبه درصد بارداری های ناخواسته ۲ سال اخیر (به تفکیک ناخواسته بودن فقط برای پدر یا فقط برای مادر یا هر دو)
- محاسبه درصد آگاهی از روشهای پیشگیری از بارداری در زنان ۱۵-۵۴ ساله به تفکیک روش
- محاسبه سابقه استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری در زنان ۱۵-۵۴ ساله به تفکیک روش
- محاسبه درصد شیوع استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری در زنان ۱۵-۵۴ ساله همسر دار بر حسب روش
- محاسبه درصد استفاده کنندگان از روش پیشگیری از بارداری بر حسب دریافت از بخش دولتی و خصوصی
- محاسبه درصد شیوع عدم استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری در زنان ۱۵-۵۴ ساله همسر دار
- محاسبه درصدی از حاملگی ها که همزمان با استفاده از روشهای پیشگیری از بارداری به وقوع پیوسته است
- محاسبه شاخص نیازهای برآورده نشده زنان در زمینه استفاده روشهای پیشگیری از بارداری
- محاسبه میزان آگاهی زنان در خصوص بیماری ایدز
- محاسبه میزان دسترسی به رسانه های گروهی و استفاده از فناوری ارتباطات / اطلاعات
- محاسبه میزان استعمال دخانیات
- محاسبه میزان رضایت از زندگی زنان

اهداف کاربردی طرح :

- تهیه شاخص های اساسی مورد نیاز نظام سلامت کشور
- محاسبه برخی از شاخص های مهم پایه برنامه پنجم
- کمک به پاسخ به تعهدات بین المللی کشور به خصوص در زمینه اهداف هزاره
- ارزشیابی برخی برنامه های سلامت کودکان و مادران
- اعتبار بخشی نظام های جاری جمع آوری داده برای برخی شاخص های مهم سلامتی کشور
- کمک به برنامه ریزی منطقه ای، استانی و ملی در زمینه ارتقای سلامت
- تولید برخی داده های مورد نیاز برای مداخله های عدالت محور در نظام سلامت
- تولید برخی داده های مورد نیاز برای مداخله های مبتنی بر مولفه های اجتماعی سلامت

هدف کارگاه:

آموزش نحوه اجرای مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران

گروه های مخاطب:

- مصاحبه گرها
- بازیین ها
- ناظر های دانشگاهی / میدانی
- مسؤولین ورود داده ها
- سایر کارشناسان و عوامل اجرایی دست اندرکار برنامه

تعداد افراد شرکت کننده:

- بر اساس تعداد خوشه و خانوار های تعیین شده در دستور عمل اجرایی تعداد مصاحبه گرها، بازیین ها و ناظرهای دانشگاهی / میدانی تعیین می گردند.
- بهتر است تعداد شرکت کنندگان هر کارگاه بیش از ۳۵ نفر نباشند.

تعداد نوبت برگزاری:

- بر اساس تعداد نفرات تعیین شده در استان/ دانشگاه مربوطه

مکان کارگاه:

- با توجه به هماهنگی در دانشگاه / استان مربوطه

مدت کارگاه:

- ۶ روز کارگاه اصلی

- حداقل ۲ روز کارورزی در عرصه و تمرین عملی پرسشنامه ها، فرم ها و تن سنجی

- ۱ روز کارگاه پیگیری قبل از جمع آوری داده (حداقل ۳ روز پس از آموزش اولیه و کارورزی در عرصه)

- ۱ روز نشست برای رفع مشکلات احتمالی اجرایی کلیه دست اندر کاران مطالعه در دانشگاه/ استان

مربوطه در هفته اول جمع آوری داده

زمان کارگاه:

شروع بر اساس امکانات و آمادگی دانشگاه از ۸۹/۸/۱ تا ۸۹/۸/۱۴

فضای فیزیکی:

- سالن مناسب برای حدود ۳۵ نفر در مدل کارگاهی و فضای مناسب برای کار گروهی در حدود ۴-۳ گروه کاری

- فضای مناسب برای پذیرایی بین ساعت و نماز و ناهار (جنب سالن اصلی که وقت اتلاف نشود).

امکانات و تدارکات برای پذیرایی:

— دو نوبت پذیرایی بین ساعت برای روزهای کارگاه (چای یا نسکافه و شیرینی- چای و میوه / آب میوه در صورت امکان در ساعت ۱۰/۳۰ و ۱۴/۳۰)

— یک نوبت ناهار (ساعت ۱۲-۱۳) در هر روز کارگاه

— پذیرایی برای حدود ۴۵ نفر شرکت کننده کارگاه، مدرس، مجریان برنامه و سایر افراد احتمالی (راننده و ...)
پیش بینی شود.

لوازم و تجهیزات مورد نیاز:

- دستگاه PC و پروژکتور جهت استفاده از برنامه OFFICE
- امکانات سمعی-بصری و فیلمبرداری و ضبط جلسه
- زونکن یا پوشه با قابلیت تفکیک بخش های مختلف جهت قراردادن محتوای ارائه شده در کارگاه برای شرکت کنندگان
- کیف یا کوله مناسب برای زمان مصاحبه
- محتوای تکثیر شده به تعداد شرکت کنندگان
- وایت برد پایه دار ۱ عدد
- ماژیک وایت برد حداقل ۵ عدد در ۳ رنگ متفاوت
- خودکار یا روان نویس به تعداد شرکت کنندگان
- کاغذ A4 ۱ بسته
- پرینتر و امکانات تکثیر محتوای دوره جهت شرکت کنندگان
- وسایل در صورت لزوم (قیچی، پایه چسب، منگنه، چسب نواری کاغذی و چسب مایع و ...)
- گواهینامه پایان دوره (کارگاه)
- سایر موارد در صورت لزوم (به عنوان نمونه ترازو و قدسنج)

جزئیات عناوین آموزش، ارائه کننده، زمان بندی و نحوه ارائه در دوره آموزشی (ارائه کننده در هر استان / دانشگاه حسب مورد تعیین می گردد)

عنوان آموزش	گروه مخاطب	ارائه کننده	روش ارائه	زمان مورد نظر* (حد اقل)	مستندات/ محتوا	مکان ارائه
خوشامدگویی / اهداف کار گاه مقدمه - معارفه	مصاحبه گر ها - بازیبن ها ناظر های دانشگاهی / میدانی مسئولین ورود داده ها سایر کارشناسان و عوامل اجرائی دست اندر کار برنامه	معاون بهداشتی مدیر فنی	سخنرانی	۶۰ دقیقه		محل کارگاه
کلیات مطالعه	"		سخنرانی	۶۰ دقیقه	جزوه - اسلاید	"
ساختار و دستور عمل اجرایی مطالعه	"		سخنرانی	۱۲۰ دقیقه	جزوه - اسلاید	"
چارچوب و دستور عمل فهرست برداری، نمونه گیری و شناسایی خانوار، فرم های فهرست برداری و تمرین عملی	"		سخنرانی - کار عملی - کار ورزی در عرصه	۲۴۰ دقیقه ۴ ساعت	جزوه - اسلاید	محل کارگاه و فیلد
منابع مالی و نحوه عقد قرارداد، پرداخت ها	"		سخنرانی	۶۰ دقیقه	جزوه - اسلاید	"
آموزش کلیات اداره و انجام مصاحبه و تمرین عملی	"		سخنرانی - کار عملی - ایفای نقش	۶۰ دقیقه	جزوه - اسلاید	محل کارگاه
پرسشنامه ها و راهنماهای آنها و تمرین عملی و ایفای نقش تن سنجی در پرسشنامه کودکان را نیز شامل می شود.	"		سخنرانی - کار عملی	هر مورد ۴ ساعت جمعا ۱۲ ساعت و ۳ ساعت تن سنجی	جزوه شامل پرسشنامه ها و راهنماها - اسلاید	محل کارگاه

عنوان آموزش	گروه مخاطب	ارائه کننده	روش ارائه	زمان مورد نظر* (حد اقل)	مستندات/ محتوا	مکان ارائه
تمرین پرسشنامه ها و راهنماهای آنها و کارورزی در عرصه تن سنجی در پرسشنامه کودکان را نیز شامل می شود	"		کار عملی - کارورزی در عرصه	۳هر مورد ۴ساعت جمعا ۱۲ساعت و ۴ ساعت تن سنجی	پرسشنامه ها و راهنمای آن ها	محل کارگاه و فیلد
دستور عمل بازبینی، نظارت و تضمین کیفیت و تمرین عملی و کارورزی در عرصه	"			۲۴۰ دقیقه	جزوه - اسلاید- فرم ها	محل کارگاه و فیلد
ارزشیابی نهایی، آزمون، برای گروه های مورد نظر	"		سخنرانی - کار عملی	۶۰ دقیقه	جزوه	محل کارگاه و فیلد
پرسش و پاسخ			پانل	۱۸۰ دقیقه در طول دوره	-	محل کارگاه
فرم ها، روش ها و نحوه اطلاع رسانی و جلب مشارکت مردم (پوستر، پمفلت، بروشور و...)	"			۶۰دقیقه	پمفلت، بروشور، پوستر	محل کارگاه
نظرسنجی	"		فرم	۶۰ دقیقه	فرم نظرسنجی	
جمع بندی و اختتامیه		مسوولین مربوطه	پانل	۱۲۰ دقیقه		محل کارگاه

*زمان مورد نظر: زمان های تقریبی مورد نیاز برای آموزش مباحث در کارگاه اصلی است.

نمونه پیشنهادی* برنامه کارگاه آموزشی " نحوه اجرای مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران "

مکان:

تاریخ:

برنامه روز اول

جلسه	زمان برنامه	عنوان برنامه	ارائه کننده
صبح	۸/۰۰-۸/۱۵	ثبت نام روز اول شرکت کنندگان*	
	۸/۱۵-۸/۳۰	تلاوت قرآن مجید و سرود جمهوری اسلامی ایران	
	۸/۳۰-۹/۰۰	افتتاحیه - خوشامدگویی - بیان اهداف کارگاه	
	۹/۰۰-۹/۳۰	معارفه	
	۹/۳۰-۱۰/۰۰	آشنایی با کلیات مطالعه	
	۱۰/۰۰-۱۰/۳۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۰/۳۰-۱۱/۱۵	ساختار و دستور عمل اجرایی مطالعه	
	۱۱/۱۵-۱۲/۰۰	چارچوب نمونه گیری، فهرست برداری و نقشه	
	۱۲/۰۰-۱۳/۰۰	نماز و ناهار	
بعد از ظهر	۱۳/۰۰-۱۴/۰۰	منابع مالی، هزینه ها، روش های عقد قرارداد و پرداخت ها	
	۱۴/۰۰-۱۴/۳۰	آشنایی با نحوه اطلاع رسانی، تبلیغات و جلب مشارکت جامعه	
	۱۴/۳۰-۱۵/۰۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۵/۰۰-۱۵/۳۰	پرسش و پاسخ (مباحث روز اول)	
	۱۵/۳۰-۱۶/۰۰	نظر سنجی روز اول و جمع بندی	

*این برنامه و زمان بندی آن در هر استان / دانشگاه متناسب با شرایط مطابقت داده شود.

جلسه	زمان برنامه	عنوان برنامه	ارائه کننده
صبح	۸/۱۵-۸/۰۰	ثبت نام روز دوم شرکت کنندگان*	
	۸/۱۵-۸/۳۰	اعلام برنامه و مروری بر مباحث روز قبل	
	۸/۳۰-۹/۰۰	آشنایی با کلیات نحوه اداره و انجام مصاحبه	
	۹/۰۰-۱۰/۰۰	آشنایی با پرسشنامه خانوار و راهنمای آن	
	۱۰/۰۰-۱۰/۳۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۰/۳۰-۱۱/۳۰	آشنایی با پرسشنامه خانوار و راهنمای آن (ادامه)	
	۱۱/۳۰-۱۲/۰۰	پرسش و پاسخ (پرسشنامه خانوار و راهنمای آن)	
	۱۲/۰۰-۱۳/۰۰	نماز و ناهار	
بعد از ظهر	۱۳/۰۰-۱۴/۳۰	آشنایی با پرسشنامه کودکان و راهنمای آن	
	۱۴/۳۰-۱۵/۰۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۵/۰۰-۱۶/۰۰	آشنایی با روش تن سنجی کودکان	
	۱۶/۰۰-۱۶/۱۵	پرسش و پاسخ (پرسشنامه کودکان - تن سنجی و راهنمای آن)	
	۱۶/۱۵-۱۶/۳۰	نظر سنجی و جمع بندی روز دوم	

جلسه	زمان برنامه	عنوان برنامه	ارائه کننده
صبح	۸/۱۵-۸/۰۰	ثبت نام روز سوم شرکت کنندگان*	
	۸/۱۵-۸/۳۰	اعلام برنامه و مروری بر مباحث روزهای قبل	
	۸/۳۰-۱۰/۰۰	آشنایی با پرسشنامه زنان و راهنمای آن	
	۱۰/۰۰-۱۰/۳۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۰/۳۰-۱۱/۳۰	آشنایی با پرسشنامه زنان و راهنمای آن (ادامه)	
	۱۱/۳۰-۱۲/۰۰	پرسش و پاسخ (پرسشنامه زنان و راهنمای آن)	
	۱۲/۰۰-۱۳/۰۰	نماز و ناهار	
بعد از ظهر	۱۳/۰۰-۱۴/۳۰	چارچوب و دستور عمل تضمین کیفیت، بازبینی و نظارت	
	۱۴/۳۰-۱۵/۰۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۵/۰۰-۱۵/۲۰	چگونگی تحویل و دریافت پرسشنامه ها، نشانی ها و روش های تماس با دبیرخانه مطالعه	
	۱۵/۲۰-۱۵/۴۰	پرسش و پاسخ (دستور عمل تضمین کیفیت، بازبینی و نظارت، چگونگی تحویل و دریافت پرسشنامه ها، نشانی ها و روش های تماس)	
	۱۵/۴۰-۱۶/۱۰	موضوعات خاص استان / دانشگاه	
	۱۶/۱۰-۱۶/۳۰	نظر سنجی و جمع بندی روز سوم	

جلسه	زمان برنامه	عنوان برنامه	ارائه کننده
صبح	۸/۱۵-۸/۰۰	ثبت نام روز چهارم شرکت کنندگان*	
	۸/۱۵-۸/۳۰	اعلام برنامه و مروری بر مباحث روز های قبل	
	۸/۳۰-۱۰/۰۰	مروری بر پرسشنامه خانوار و راهنمای آن و تمرین عملی با تاکید بر نحوه اداره و انجام مصاحبه (در ۳ کارگروه)	
	۱۰/۰۰-۱۰/۳۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۰/۳۰-۱۲/۰۰	بحث عمومی و پرسش و پاسخ در مورد پرسشنامه خانوار و راهنمای آن	
	۱۲/۰۰-۱۳/۰۰	نماز و ناهار	
بعد از ظهر	۱۳/۰۰-۱۴/۳۰	تمرین عملی نحوه فهرست برداری، نمونه گیری، نقشه و راهنمای GPS گزارش دهی فرم های فهرست برداری	
	۱۴/۳۰-۱۵/۰۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۵/۰۰-۱۶/۰۰	تمرین دستور عمل تضمین کیفیت، بازبینی و نظارت (در ۳ کارگروه) فرم های بازبینی و نظارت و گزارش دهی	
	۱۶/۰۰-۱۶/۳۰	نظر سنجی و جمع بندی روز چهارم	

جلسه	زمان برنامه	عنوان برنامه	ارائه کننده
ب	۸/۱۵-۸/۰۰	ثبت نام روز پنجم شرکت کنندگان*	
	۸/۳۰-۸/۱۵	اعلام برنامه و مروری بر مباحث روز های قبل	
	۸/۳۰-۱۰/۰۰	مروری بر پرسشنامه کودکان - تن سنجی و راهنمای آن و تمرین عملی (در ۳ کارگروه)	
	۱۰/۳۰-۱۰/۰۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۰/۳۰-۱۲/۰۰	بحث عمومی و پرسش و پاسخ در مورد پرسشنامه کودکان - تن سنجی و راهنمای آن	
	۱۲/۰۰-۱۳/۰۰	نماز و ناهار	
ب	۱۳/۰۰-۱۴/۳۰	جلسه ویژه ناظرها / بازیبن ها (هم زمان در سالن اصلی)	برای آشنایی و هماهنگی ناظران دانشگاهی / میدانی و بازیبن ها و برنامه ریزی لازم
	۱۳/۰۰-۱۴/۳۰	جلسه ویژه مصاحبه گران (هم زمان در سالن فرعی)	برای آشنایی و هماهنگی مصاحبه گر های طرح در استان / دانشگاه مربوطه و برنامه ریزی لازم
	۱۴/۳۰-۱۵/۰۰	استراحت و پذیرایی	
	۱۵/۰۰-۱۶/۰۰	مباحث خاص استان / دانشگاه	
	۱۶/۰۰-۱۶/۳۰	نظر سنجی و جمع بندی روز پنجم	

ارائه کننده	عنوان برنامه	زمان برنامه	جلسه
	ثبت نام روز ششم شرکت کنندگان*	۸/۰۰-۸/۱۵	صبح
	اعلام برنامه و مروری بر مباحث روز های قبل	۸/۱۵-۸/۳۰	
	مروری بر پرسشنامه زنان و راهنمای آن و تمرین عملی (در ۳ کارگروه)	۸/۳۰-۱۰/۰۰	
	استراحت و پذیرایی	۱۰/۰۰-۱۰/۳۰	
	بحث عمومی و پرسش و پاسخ در مورد پرسشنامه زنان و راهنمای آن	۱۰/۳۰-۱۲/۰۰	
	نماز و ناهار	۱۲/۰۰-۱۳/۰۰	
	اهمیت داده ها، نحوه ورود داده ها و نرم افزار مطالعه	۱۳/۰۰-۱۴/۳۰	بعد از ظهر
	استراحت و پذیرایی	۱۴/۳۰-۱۵/۰۰	
	آزمون پایان دوره	۱۵/۰۰-۱۵/۳۰	
	نظر سنجی کلی کارگاه پرسش و پاسخ و جمع بندی روز ششم و اختتامیه	۱۵/۳۰-۱۶/۰۰	

نمونه پیشنهادی برنامه کارگاه آموزشی پیگیری و نشست " نحوه اجرای مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران "

کارگاه پیگیری در استان/ دانشگاه - حداقل ۳ روز بعد از آموزش اولیه و کارورزی در عرصه و قبل از جمع آوری داده

نشست رفع مشکلات اجرایی مطالعه در هفته اول جمع آوری داده

تاریخ مکان

جلسه	زمان برنامه	عنوان برنامه	ارائه کننده
صبح	۸/۱۵ - ۸/۰۰	ثبت نام شرکت کنندگان	
	۸/۱۵ - ۸/۳۰	تلاوت قرآن مجید و سرود جمهوری اسلامی ایران	قاری
	۸/۳۰ - ۸/۴۰	اعلام برنامه	مجری
	۸/۴۰ - ۹/۰۰	خوشامدگویی و مقدمه	معاون بهداشتی - مدیر فنی
	۹/۰۰ - ۹/۲۰	مروری بر مباحث مطرح شده در کارگاه قبلی	مدیر فنی - مدرس طرح
	۹/۲۰ - ۹/۴۰	بیان انتظارات از شرکت کنندگان	مدیر فنی - مدرس طرح
	۹/۴۰ - ۱۰/۲۰	ایفای نقش و تمرین تکمیل و بازبینی پرسشنامه ها	شرکت کنندگان
	۱۰/۲۰ - ۱۰/۴۰	تنفس و پذیرایی	
بعد از ظهر	۱۰/۴۰ - ۱۲/۰۰	طرح موضوعات و مشکلات مصاحبه گر ها، بازبینی های میدانی و ناظرهای دانشگاهی / میدانی در کارورزی در عرصه	مدیر فنی - مدرس طرح - ناظر ستادی - شرکت کنندگان
	۱۲/۰۰ - ۱۳/۰۰	نماز و ناهار	
	۱۳/۰۰ - ۱۴/۰۰	ارائه راهکار های رفع مشکلات اجرایی مطالعه	مدیر فنی - مدرس طرح - ناظر ستادی
	۱۴/۰۰ - ۱۵/۰۰	نحوه دریافت و تحویل پرسشنامه ها، گزارش دهی، نشانی ها و تلفن های تماس	مدیر فنی - مدرس طرح - ناظر ستادی
	۱۵/۰۰ - ۱۵/۳۰	پذیرایی	
	۱۵/۳۰ - ۱۶/۰۰	جمع بندی و اختتامیه	

*این برنامه و زمان بندی آن در هر استان/ دانشگاه متناسب با شرایط مطابقت داده شود.

تضمین کیفیت آموزش:

آموزش تیم مطالعه یکی از عوامل کلیدی کیفیت بررسی است. آموزش فرآیندی مستمر است که باید پیش از مطالعه و در حین جمع آوری داده صورت پذیرد.

هدف کلی آموزش آشنایی با نحوه اجرای مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران است.

اهداف اختصاصی آموزش عبارت است از:

- اطمینان از کاربرد یکسان و صحیح محتوای تهیه شده برای بررسی در تیم های مختلف.
- آشنایی با اهداف، پرسشنامه ها و دستور عمل های مطالعه
- ایجاد انگیزش در افراد درگیر در مطالعه به ویژه مصاحبه گر ها
- ارائه پیشنهادهای کاربردی برای مطالعه
- ارتقای کیفیت داده های حاصل از مطالعه
-

نیروی انسانی مطالعه

انتخاب مصاحبه گر ها :

به کار گیری مصاحبه گر های با تجربه و آشنا با موضوع بررسی از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مصاحبه گر ها در طول دوره باید در اختیار طرح باشند. بهتر است مصاحبه گر ها دارای حداقل تحصیلات دانشگاهی کارشناسی مرتبط با موضوع باشند. در مناطق محروم به کار گیری کاردان های با سابقه کار و تجربه در رشته های مرتبط بلامانع است.

آشنایی با زبان بومی منطقه، داشتن روابط عمومی و قدرت بیان خوب و نیز خط خوانا از دیگر ویژگی های مهم در انتخاب مصاحبه گر ها است.

معیار های انتخاب مصاحبه گر ها:

- جنسیت: زن و مرد (حضور دو زن یا یک زن و یک مرد در هر تیم کاری). با توجه به حجم سوالات بخش زنان و کودکان در کل تعداد مصاحبه گر های زن بیش از مرد پیش بینی شود. انتظار می رود در گروه هایی که از یک مرد و یک زن تشکیل شده است پرسشنامه خانوار توسط همکار مرد و پرسشنامه زنان و کودکان توسط همکار زن تکمیل گردد.

- میزان تحصیلات: دانشجویان و فارغ التحصیلان دارای مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی.
 - * در مناطق محروم بکارگیری کاردان های رشته های زیر با داشتن حداقل ۲ سال سابقه کار بلامانع است.
 - رشته تحصیلی: دانشجویان سال آخر یا فارغ التحصیلان رشته های پزشکی، مامایی، بهداشت (عمومی و خانواده)، آموزش بهداشت که با مفاهیم مطروحه در پرسشنامه آشنا باشند.
 - بهبتر است در هر تیم حداقل یک نفر زن متاهل حضور داشته باشد. با توجه به سوالات پرسشنامه زنان، افراد متاهل در اولویت خواهند بود.
 - وضعیت اشتغال: مصاحبه گر ها باید در طول آموزش و جمع آوری داده مطالعه اصلی به صورت تمام وقت در اختیار مطالعه باشد.. استفاده از مصاحبه گرانی که رابطه سازمانی با دانشگاه ندارند در صورت داشتن شرایط لازم به تشخیص مدیر فنی مطالعه بلامانع است.
 - وضعیت بومی بودن: ترجیحاً افراد بومی و آشنا به زبان محلی هر استان و منطقه
 - سن: در برخی مواقع ممکن است زنان از پاسخ دادن به سوالات مصاحبه کنندگانی که خیلی جوان به نظر می رسند، به خصوص در موارد حساسی مثل نتایج حاملگی یا تغذیه با شیر مادر اجتناب کنند. از طرف دیگر اغلب داشتن یک مصاحبه کننده جوانتر در هر گروه که بتواند رابطه بهتری با پاسخگوهای جوان و مجرد برقرار کند نیز مفید است. بنابراین ترجیحاً از افراد سنین ۲۵ تا ۵۰ سال برای مصاحبه استفاده شود. با توجه به سختی کار مصاحبه ها از انتخاب افراد مسن تر برای مصاحبه گری اجتناب گردد.
 - همکاری در مطالعات مشابه: اولویت با افرادی خواهد بود که سابقه همکاری در مطالعات مشابه را داشته اند.
 - روابط عمومی و فن بیان خوب
 - داشتن خط خوانا
 - طی دوره آموزشی تعیین شده با موفقیت و اخذ گواهی
 - سایر معیارهای مورد نظر تیم مطالعه بر اساس ویژگی های منطقه
- تعداد مصاحبه گر ها و باز بین ها و ناظر های / میدانی دانشگاهی:
- بر اساس جدول دستور عمل اجرایی در هر استان
- مدیران فنی باید احتمال ریزش مصاحبه گر ها، بازبین ها و ناظر ها را از ابتدا در نظر بگیرند.

معیارهای انتخاب بازبین‌های میدانی و ناظرها (دانشگاهی):

- جنسیت: زن و مرد
- میزان تحصیلات: فارغ‌التحصیلان دارای مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی.
- رشته تحصیلی: ترجیحاً فارغ‌التحصیلان رشته‌های پزشکی، مامایی، بهداشت (عمومی و خانواده)، آموزش بهداشت، آمار، اپیدمیولوژی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، جمعیت‌شناسی
- وضعیت اشتغال: ترجیحاً از کارکنان بهداشتی با سابقه پایش و نظارت بر برنامه‌ها و طرح‌ها
- وضعیت بومی بودن: ترجیحاً افراد بومی و آشنا به زبان محلی هر استان و منطقه
- همکاری در مطالعات مشابه: اولویت با افرادی خواهد بود که سابقه همکاری در مطالعات مشابه را داشته‌اند.
- سن: برای بازبین‌ها شرایط سن مشابه مصاحبه‌گرها در نظر گرفته شود (۲۵ تا ۵۰ سال). بهتر است ناظران از بین افراد با سن بالاتر و تجارب کاری بیشتر انتخاب شوند. ترجیحاً افراد ۳۵ تا ۵۵ سال برای نظارت انتخاب شوند.
- طی دوره آموزشی تعیین شده با موفقیت و اخذ گواهی
- سایر معیارهای مورد نظر تیم مطالعه بر اساس ویژگی‌های منطقه

معیارهای انتخاب مسؤولین ورود داده‌ها:

- جنسیت: زن و مرد
- میزان تحصیلات: فارغ‌التحصیلان دارای مدرک تحصیلی کاردانی یا کارشناسی.
- رشته تحصیلی: ترجیحاً فارغ‌التحصیلان رشته‌های آمار و مدارک پزشکی، کامپیوتر، IT و...
- وضعیت اشتغال: ترجیحاً از کارکنان بهداشتی با سابقه در نظام اطلاعات سلامت.
- همکاری در مطالعات مشابه: اولویت با افرادی خواهد بود که سابقه همکاری در مطالعات مشابه را داشته‌اند.
- طی دوره آموزشی تعیین شده با موفقیت و اخذ گواهی
- سایر معیارهای مورد نظر تیم مطالعه بر اساس ویژگی‌های منطقه

محتوای آموزش:

استفاده از محتوای واحد و استاندارد برای تمام آموزش‌ها لازم است. فرآیندهای مصاحبه‌گری، فرآیندهای نظارت و گزارش‌دهی و ساختار و وظایف کل اعضای تیم باید در دوره آموزشی کاملاً تبیین گردد.

محتوای آموزش ها به طور کلی شامل موارد زیر است که در هر گروه با تاکید بر مباحث ویژه آن گروه خواهد بود.

- کلیات طرح
- ساختار و دستورالعمل اجرایی مطالعه
- راهنمای اداره و انجام مصاحبه
- پرسشنامه ها (خانوار- زنان- کودکان) و راهنمای آن ها
- دستور عمل فهرست برداری، نمونه گیری، نقشه
- دستور عمل تضمین کیفیت، بازبینی و نظارت و راهنمای ناظر ها
- فرم ها و شیوه های اطلاع رسانی و جلب مشارکت مردم (پوستر، پمفلت و بروشور و...)
- ارزشیابی نهایی دوره (آزمون پایان دوره)
- فرم های فهرست برداری، بازبینی، نظارت، گزارش دهی و....
- نشانی ها و تلفن های تماس

مدت دوره و روش های آموزش :

مدت دوره آموزشی باید به اندازه ای باشد که مصاحبه گر ها با روش های مصاحبه موفق و محتوای پرسشنامه ها و راهنماها آشنا شوند. همچنین بازبین ها و ناظرها با فرم ها و روند بازبینی و نظارت در مطالعه کاملا آشنا گردند.

مدت دوره آموزش برای این مطالعه ۶ روز کارگاه آموزشی ۸ ساعته (۴۸ ساعت) ، ۲ روز کارورزی در عرصه (۱۶ ساعت) ، ۱ روز کارگاه پیگیری حداقل ۳ روز پس از آموزش و قبل از جمع آوری داده ها (۸ ساعت) و ۱ روز نشست ۸ ساعته در هفته اول جمع آوری داده ها برای رفع مشکلات اجرایی احتمالی در استان/ دانشگاه در نظر گرفته می شود.

آموزش ها توسط مدرس طرح و تیم مطالعه با حضور ناظر ستادی حداقل برای یک بار در هر دانشگاه علوم پزشکی/ استان اجرا خواهد شد و سپس توسط هر تیم متناسب با تعداد آموزش گیرندگان تکرار می گردد. ممکن است در دانشگاه/ استان مربوطه ۲ کارگاه هم زمان برگزار گردد. تعداد آموزش ها در دانشگاه مربوطه بر اساس تعداد مصاحبه گر ها، بازبین ها و ناظرها خواهد بود.

یک جلسه پیگیری قبل از جمع آوری داده پس از کارورزی در عرصه و در فاصله حد اقل ۳ روز پس از آموزش در مطالعه پیشنهاد می شود.

بهتر است در هفته اول دوره جمع آوری داده برای رفع مشکلات یا سوالات احتمالی با حضور مدیران و کارشناسان اجرایی مصاحبه گر ها، بازیبن ها و ناظران نشست‌ی ترتیب داده شود.

مسوولین ورود داده ها باید در کارگاه اصلی دانشگاه/ استان نیز شرکت نمایند تا با موضوع مطالعه، پرسشنامه ها و دستورعمل ها آشنا شوند.

باید تا حد امکان از ایفای نقش و تمرین عملی در آموزش های مصاحبه گر ها استفاده شود تا نحوه برخورد در شرایط مشابه تمرین گردد.

ضبط جلسات آموزشی یا یک نمونه از تکمیل فرم توسط یک تیم در فیلد می تواند به سوالات سایر تیم های مصاحبه گر پاسخ دهد.

باید فرم های مشخصات برای هر گروه از مدیران فنی، مصاحبه گر ها، بازیبن ها و ناظران که آموزش می بینند، تکمیل و ارسال گردد.

ارزشیابی آموزش

جهت اطمینان از کیفیت آموزش، لازم است تا ارزشیابی در سطوح و ابعاد مختلف انجام شود. ارزشیابی آموزش در این مطالعه به روش های زیر صورت می پذیرد:

ارزشیابی جلسات آموزشی

- تعداد جلسات آموزشی برگزار شده به همراه صورتجلسات و اسامی حاضرین و مدرسین
- تعداد روز های آموزش ۶ روز کارگاه اصلی ، ۲ روز کارورزی در عرصه، ۱ روز کارگاه پیگیری، ۱ روز نشست
- تعداد نفرات شرکت کننده در هر جلسه آموزش
- تعداد تفکیک شده و کل نفرات آموزش دیده در گروه های مختلف (مصاحبه گر ها، بازیبن ها، ناظر ها، سایر عوامل اجرایی و کارشناسان، مسوولین ورود داده ها)
- میانگین نمرات آزمون ها در هر جلسه آموزشی
- محتوای یکسان و استاندارد آموزش
- ضبط صوتی یا تصویری جلسه
- نظرسنجی جلسات آموزشی از نظر آموزشی و اجرایی

ارزشیابی کیفیت آموزش مصاحبه گر ها

- دارای معیار های تعیین شده برای انتخاب مصاحبه گر
- حضور کامل در برنامه ۶ روز کارگاه اصلی ، ۲ روز کارورزی در عرصه، ۱ روز کارگاه پیگیری، ۱ روز نشست
- شرکت در آزمون پایان دوره (با تاکید بر پرسشنامه ها و راهنماهای آنها و دستور عمل نمونه گیری) و کسب حداقل ۷۰٪ امتیاز آزمون
- تکمیل ۵ فرم پرسشنامه
- اخذ گواهی پایان دوره

ارزشیابی کیفیت آموزش بازبین ها و ناظرهای دانشگاهی / میدانی

- دارای معیار های تعیین شده برای انتخاب بازبین یا ناظر
- حضور کامل در برنامه ۶ روز کارگاه اصلی ، ۲ روز کارورزی در عرصه، ۱ روز کارگاه پیگیری، ۱ روز نشست
- شرکت در آزمون پایان دوره (با تاکید بر دستور عمل نظارت و تضمین کیفیت، راهنمای ناظر ها و دستور عمل اجرایی) و کسب حداقل ۷۰٪ امتیاز آزمون
- بررسی ۵ فرم تکمیل شده توسط مصاحبه گر ها و استخراج اشکالات و گزارش آنها
- اخذ گواهی پایان دوره

ارزشیابی کیفیت آموزش مسؤولین ورود داده ها

- دارای معیار های تعیین شده برای انتخاب مسؤولین ورود داده ها
- حضور در برنامه کارگاه ۶ روزه اصلی جهت آشنایی با مطالعه
- حضور کامل در برنامه ۳ روزه کارگاه ویژه مسؤولین ورود داده شامل ۱ روز کار عملی و نیز ۱ روز کارگاه پیگیری و ۱ روز نشست و همچنین حضور در کارگاه ویژه مصاحبه گر ها
- شرکت در آزمون پایان دوره (با تاکید بر نحوه ورود اطلاعات پرسشنامه ها، دستور عمل ورود داده و استفاده از نرم افزار) و کسب حداقل ۷۰٪ امتیاز آزمون
- ورود اطلاعات حداقل ۱۰ فرم پرسشنامه شامل حداقل ۲ مورد از هریک از پرسشنامه های خانوار، زنان و کودکان در برنامه نرم افزاری مورد نظر
- اخذ گواهی پایان دوره

نمونه دعوت نامه

سرکار خانم / جناب آقای.....

با سلام و احترام

بدینوسیله از شما دعوت می گردد تا به عنوان مصاحبه گر / بازبین / ناظر و..... در کارگاه آموزشی
" آشنایی با نحوه اجرای مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران "
که از تاریخ تا در مکان..... به نشانی.....
برگزار می گردد حضور به هم رسانید.
حضور کلیه افراد شرکت کننده در کل دوره الزامی است.
به پیوست برنامه کارگاه آموزشی جهت برنامه ریزی لازم ارسال می گردد.

امضا معاون بهداشتی / مدیر فنی

صورتجلسه کارگاه آموزشی " مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران "

نام استان: نام دانشگاه / دانشکده: نام شهرستان:

کارگاه آموزشی " مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران " در تاریخ..... لغایت..... در مکان..... از ساعت تا ساعت..... به مدت.....ساعت برگزار گردید.

نتیجه کلی نظر سنجی کارگاه (امتیاز میانگین)				امتیاز آزمون (%)			تعداد تفکیکی گروه های آموزش دیده				تعداد کل افراد شرکت کننده	مدرس / مدرسین برنامه
ضعیف ۱	متوسط ۲	نوب ۳	بسیار خوب ۴	حداکثر	میانگین	حداقل	تث	تث	تث	مصاحبه گر		

تصویر فرم مشخصات مدرس / مدرسین، مصاحبه گرها، بازیین ها، ناظرها و سایر کارشناسان و عوامل اجرایی آموزش دیده ضمیمه است.

ضمنا برنامه کارورزی در عرصه شرکت کنندگان از تاریخ..... تا..... به مدتساعت انجام شد.

برنامه کارگاه پیگیری (قبل از جمع آوری داده) و نشست (در هفته اول جمع آوری داده) به ترتیب زیر برنامه ریزی شده است.

کارگاه پیگیری در تاریخ..... از ساعت..... تا..... در محل.....

نشست رفع مشکلات اجرایی در تاریخ..... از ساعت..... تا..... در محل.....

امضا معاون بهداشتی / مدیر فنی

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم مشخصات مدیران فنی دانشگاه های علوم پزشکی کشور

ردیف	دانشگاه علوم پزشکی	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	شغل - سمت	سابقه خدمت (به سال)	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی- کارشناسی- کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	سابقه مدیریت اجرایی (به سال)	سابقه همکاری در مطالعات کشوری (دارد- ندارد)
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
۹										
۱۰										

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم مشخصات مدرس/ مدرسین طرح دانشگاه های علوم پزشکی کشور

ردیف	دانشگاه علوم پزشکی	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	شغل- سمت	سابقه خدمت (به سال)	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی- کارشناسی- کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	سابقه آموزش و تدریس (به سال)	سابقه همکاری در مطالعات کشوری (دارد- ندارد)
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
۹										
۱۰										

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم گزارش مشخصات مصاحبه گر های آموزش دیده - دانشگاه علوم پزشکی..... تعداد کل: نفر

ردیف	کد مصاحبه گر	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	وضعیت تاهل (مجرد- متاهل)	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی- کارشناسی- کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	وضعیت اشتغال (شاغل- غیر شاغل- دانشجو)	سابقه همکاری در مطالعات قبلی (دارد- ندارد)	تلفن تماس
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
۹										
۱۰										

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم مشخصات بازیبن های میدانی دانشگاه علوم پزشکی تعداد کل: نفر

ردیف	کد بازیبن	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	شغل - سمت	سابقه خدمت (به سال)	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی - کارشناسی - کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	سابقه همکاری در مصاحبه گری، پایش و نظارت بر برنامه ها (به سال)	سابقه همکاری در مطالعات کشوری (دارد- ندارد)
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
۹										
۱۰										

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم مشخصات ناظر های میدانی/دانشگاهی آموزش دیده - دانشگاه علوم پزشکی..... تعداد کل:..... نفر

ردیف	کد ناظر	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	شغل - سمت	محل اشتغال	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی - کارشناسی - کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	سابقه همکاری در پایش و نظارت بر برنامه ها (به سال)	سابقه همکاری در مطالعات قبلی (دارد- ندارد)	تلفن تماس
۱											
۲											
۳											
۴											
۵											
۶											
۷											
۸											
۹											
۱۰											

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم مشخصات مسوولین ورود داده دانشگاه علوم پزشکی تعداد کل: نفر

ردیف	کد مسوول ورود داده	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	شغل - سمت	سابقه خدمت (به سال)	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی - کارشناسی - کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	سابقه همکاری در واحد های آمار و اطلاعات (به سال)	سابقه همکاری در مطالعات کشوری (دارد- ندارد)
۱										
۲										
۳										

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم ثبت نام در کارگاه آموزشی - دانشگاه علوم پزشکی تعداد کل:..... نفر

ردیف	نام و نام خانوادگی	سن (به سال)	جنس (مرد- زن)	شغل - سمت	محل اشتغال	آخرین مدرک تحصیلی (کاردانی - کارشناسی - کارشناسی ارشد- دکترا)	رشته تحصیلی	سابقه همکاری در پایش و نظارت بر برنامه ها (به سال)	سابقه همکاری در مطالعات قبلی (دارد- ندارد)	تلفن تماس
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
۹										
۱۰										

مطالعه بررسی شاخص های چند گانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (سال ۱۳۸۹)

فرم بررسی کارگاه های آموزشی برگزار شده در دانشگاههای علوم پزشکی کشور

نتیجه نظر سنجی کارگاه های برگزار شده (میانگین)				امتیاز آزمون شرکت کنندگان بر حسب (%)			تعداد تفکیکی گروه های آموزش دیده (نفر)				تعداد کل افراد آموزش دیده (نفر)	تعداد کل کارگاه برگزار شده	نام دانشگاه علوم پزشکی/استان	ردیف
ضعیف ۱	متوسط ۲	خوب ۳	خیلی خوب ۴	حداکثر	میانگین	حداقل	سایر	ناظر	بازبین	مصاحبه گر				
														۱
														۲
														۳
														۴
														۵
														۶
														۷
														۸
														۹
														۱۰

فرم نظرسنجی کارگاه آموزشی

آشنایی با نحوه مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت در جمهوری اسلامی ایران

(زمان :

مکان :

(

ردیف	عنوان مورد ارزیابی	بسیار خوب (۴)	خوب (۳)	متوسط (۲)	ضعیف (۱)	توضیحات
۱	مناسب بودن سطح کارگاه برای شما					
۲	برآورده شدن انتظارات اولیه شما از شرکت در کارگاه					
۳	تناسب و ارتباط محتوای کارگاه با مطالعه مورد نظر					
۴	سود مندی و کاربرد آسان بسته آموزشی ارائه شده در اجرای مطالعه					
۵	جامعیت بسته آموزشی (پرسشنامه، راهنما، دستورالعمل و...) ارائه شده در اجرای مطالعه					
۶	مناسب بودن بسته ملزومات آموزشی (زونکن، لوازم التحریر و...)					
۷	امکان بحث و بررسی مواد آموزشی توزیع شده در کارگاه					
۸	بهره مندی از محتوای کارگاه در برنامه های آتی سازمانی شما					
۹	تسلط علمی آموزش دهنده (گان)					
۱۰	اثر بخشی روش های تدریس آموزش دهنده (گان) در کارگاه					
۱۱	مناسب بودن شیوه اداره کارگاه و توانایی جلب مشارکت آموزش دهنده (گان)					
۱۲	فن بیان و نحوه انتقال مطالب آموزش دهنده (گان)					
۱۳	نحوه پاسخگویی به سوالات مطروحه توسط آموزش دهنده (گان)					
۱۴	استفاده موثر از وقت و اجرای دقیق برنامه توسط آموزش دهنده (گان)					
۱۵	مناسب بودن تاریخ برگزاری کارگاه (آبان ماه ۱۳۸۹)					
۱۶	مناسب بودن طول دوره کارگاه (۶ روز اصلی) و (۲ روز کارورزی) (۱ روز پیگیری در استان)					
۱۷	مناسب بودن زمان بندی روزانه کارگاه					
۱۸	مناسب بودن امکانات کمک آموزشی در کارگاه					
۱۹	مناسب بودن مکان برگزاری کارگاه					
۲۰	مناسب بودن امکانات رفاهی و پذیرایی در کارگاه					
۲۱	نحوه اطلاع رسانی برای دعوت و شرکت در کارگاه					
۲۲	نحوه رفت و آمد جهت شرکت در کارگاه					
۲۳	میزان رضایتمندی و نظر کلی شما در مورد کارگاه					

نقاط ضعف کارگاه:

-
-
-

نقاط قوت کارگاه:

-
-
-

پیشنهادها:

-
-
-